

Door livestreaming meer cultuur beleven

Livestreaming inzetten bij lokale kunst- en cultuurbeleving levert een veel breder publiek op. Of bent u bang dat er geen mens meer komt kijken? Uit onderzoek blijkt net het omgekeerde. De positieve impact van livestreaming op lokale kunst- en cultuurparticipatie is veel groter dan de investering erin.

TEKST LIESELOT VAN MALDEGHEM EN AN VANLIERDE BEELD LIEN WEVERS

Met livestreaming bereikt u een jonger en diverser doelpubliek, want streamers zijn meestal tussen 16 en 45 jaar. Wie ouder is dan 45 heeft er nauwelijks ervaring mee. Maar livestreaming is ook een middel waarmee een cultuurhuis een diverser publiek kan bereiken, en dat is soms een eerste stap naar het fysieke bijwonen van een voorstelling of concert. Kijkers proeven van het aanbod en willen er de volgende keer bij zijn. Extra promotie dus voor de volgende voorstellingen.

Een extra pluspunt van livestreaming is de mogelijkheid tot directe interactie met het publiek: gebruikers spenderen meer dan drie keer zoveel tijd aan uw video als u live uitzendt en reageren tien keer vaker.

Een belangrijke nieuwe doelgroep die u met livestreaming kunt bereiken, zijn minder mobiele mensen of mensen die gewoon te ver van de eigenlijke voorstelling af verblijven. In de digitale wereld bestaan er geen fysieke grenzen, mensen overal ter wereld kunnen uw voorstelling bijwonen via livestreaming. Daar komen nog de mensen bij die een voorstelling hadden willen zien die al uitverkocht is.

Een extra pluspunt van livestreaming is de mogelijkheid tot directe interactie met het publiek: gebruikers spenderen meer dan drie keer zoveel tijd aan uw video als u live uitzendt en reageren tien keer vaker. Voor een theaterstuk kunt u voor of na de voorstelling een interview livestreamen, waarop volgers ook kunnen reageren of vragen stellen. Ook een auteurslezing kunt u livestreamen, zodat kijkers tijdens de lezing kunnen reageren of vragen aan de auteur kunnen stellen via comments. Bovendien krijgt de toeschouwer een gevoel van exclusiviteit: voor de volledige livebeleving moet je kijken en reageren op het moment van de streaming.

Op zich zijn er trouwens niet meer beperkingen op het gebied van auteursrecht en privacy dan bij standaard programmering. Het volstaat vooraf toestemming te vragen aan de

makers van de voorstelling, aan de spreker of aan de artiest(en). Bij livestreamen in een gesloten circuit – dat wil zeggen dat je niet openbaar streamt, maar controle hebt over wie de livestream bekijkt – komt u samen waarschijnlijk relatief gemakkelijk tot een overeenkomst. Verder moet u uiteraard rekening houden met auteurs- en portretrecht en luisteren naar uw gezond verstand wanneer u mensen in beeld brengt.

Toch heerst er nog wat koudwatervrees in de cultuursector om livestreaming te integreren in de werking. Over de invloed van livestreaming bestaan een aantal misvattingen en angsten, waarvan de grootste het verlies van publiek in de zaal lijkt te zijn. Uit het onderzoeksrapport van *From Live to Digital*, een grootschalige enquête waarmee AEA Consulting de impact van digitale ontwikkelingen op het publiek, de productie en de verspreiding in Engels theater onderzocht, kunnen we afleiden dat deze angst ongegrond is. De impact van livestreaming op het aantal mensen dat de vertoning in levenden lijve bijwoont, is minimaal, zowel in negatieve als positieve zin. Het is dus niet zo dat theatergangers ineens massaal zullen beslissen thuis te blijven om de voorstelling te streamen, wanneer ze die mogelijkheid krijgen. Voor het publiek kan livestreaming de fysieke beleving immers niet vervangen, maar wel aanvullen. Uit het onderzoek blijkt dat de respondenten het eerder als een aparte ervaring beschouwen, een kans om op een andere manier cultuur te kunnen beleven. Meer dan de helft van de ondervraagde theatergangers verkiest overigens ter plekke te genieten van een voorstelling. Mensen zijn dus wel te vinden voor een gelivestreamde voorstelling, maar uit een onderzoek van Digital R&D for the Arts leren we wel dat de mate van appreciatie van een livestream bij de toeschouwers ook afhangt van de manier waarop de voorstelling gedigitaliseerd wordt: hoe hoger de kwaliteit, hoe hoger de appreciatie, maar ook, hoe hoger de kost.

Wat moet dat kosten?

Voor de zender is het in principe perfect mogelijk op een goed-

In woonzorgcentrum De Wending genoten de bewoners van de voorstelling 'Slumberland' van Zonzo Compagnie.

Hoe werkt het?

Streaming is een techniek waarbij een audio- of videobestand via het internet direct beluisterd of bekeken kan worden, zonder het eerst te downloaden. De populariteit van Spotify toont dat dit meer en meer ingang vindt bij een grote groep mensen. Je hoeft de muziekbestanden niet te downloaden om ze te kunnen beluisteren, waardoor je geen tijd verliest met het downloaden van de bestanden en er geen geheugen wordt ingenomen op je smartphone, tablet of laptop. Bij livestreaming gaat het nog een stapje verder: wat je bekijkt of beluistert, vindt op datzelfde moment ook plaats. De kijker of luisteraar maakt dus deel uit van het live publiek.

kope en eenvoudige manier te streamen in goede kwaliteit. Voor een ideale livestreamervaring is een performante internetverbinding bij zowel zender als ontvanger een conditio sine qua non. De financiële kant van de zaak is natuurlijk afhankelijk van de keuzes die u maakt. Enkele voorbeelden van prijsbepalende elementen zijn opnametijd, extra grafische elementen (zoals ondertiteling), internetvoorzieningen, het aantal camera's en of die al dan niet bemand zijn. De investering zorgt ervoor dat u veel meer mensen bereikt, omdat u kunt streamen naar zo veel plekken als u zelf wilt. Toch kunt u de kosten beperken. Zo is het af te raden telkens een externe firma in te schakelen. Een beter alternatief is te investeren in een specifieke opleiding voor (een van) uw techniekers en in de aankoop van degelijke materialen. U kunt bijvoorbeeld een tablet uitrusten met een extra lens en een microfoon die omgevingsgeluid uitschakelt, waardoor u enkel het geluid op de scène opneemt. Dit zijn geen zware investeringen, maar ze leveren wel een stream van goede kwaliteit op.

Verder houdt u beter rekening met het fenomeen van de digital attendees. Livestreaming hoeft niet gratis aangeboden te worden. Produceer hogekwaliteitsstreaming die u enkel aanbiedt aan betalende kijkers, bijvoorbeeld op een privépagina of een eventpagina op Facebook waar u enkel mensen

toelaat die betaald hebben. U kunt ook zo'n eventpagina met betalende toegang op uw website aanmaken, waar u dan het hele jaar door op regelmatige basis voorstellingen streamt. In Parktheater Eindhoven wordt momenteel gewerkt met een apart ticketingsysteem: bewoners van woonzorgcentra kopen er een ticket voor 7,5 euro om naar de gestreamde voorstelling te kunnen kijken.

Ten slotte is het een goed idee om samen te werken, bijvoorbeeld in regioverband. Investerings moeten dan maar één keer gebeuren voor de hele regio en ze worden gedragen door alle partners van het samenwerkingsverband.

Terug naar de Warande

Cultuurconnect heeft een project livestreaming samen met cc De Warande en woonzorgcentrum De Wending in Turnhout. Samen testen ze livestreaming om de voordelen voor zowel (het publiek van) het cultuurcentrum als (het publiek van) het woonzorgcentrum in Turnhout te verkennen. Doel is zicht te krijgen op technische mogelijkheden en moeilijkheden enerzijds, maar evengoed te bekijken hoe je de beleving voor het publiek dat niet in het cultuurcentrum zit, kunt verbeteren en hoe je eventuele interactie kunt opzetten.

Op 14 februari hielden ze het eerste experiment. 'Slumberland' van Zonzo Compagnie speelde ter plaatse in de Warande voor honderd leerlingen uit het eerste en tweede leerjaar. Tezelfdertijd volgden twintig rusthuisbewoners samen met één klas van het tweede leerjaar de voorstelling vanuit de cafetaria in WZC De Wending.

Voordat de kinderen de theaterzaal binnengingen, voerden ze – via streaming – een gesprek met de bewoners. Beide publieken konden elkaar zien en horen en maakten zo kennis met elkaar. Vervolgens zagen de bewoners de kinderen binnengaan in de theaterzaal en op datzelfde moment dimden ook de lichten in de cafetaria. Na afloop van de voorstelling verzamelden de kinderen opnieuw in de Warande, samen met de muzikanten en artiesten van de voorstelling voor nog een live-interactie tussen beide publieken. De bewoners van het woonzorgcentrum waren dankbaar voor de livestreaming. Dankzij livestream kunnen zij opnieuw cultuur beleven zoals vroeger, toen ze wel nog in staat waren om naar de Warande te gaan.

Het is niet zo dat theatergangers ineens massaal zullen beslissen thuis te blijven om de voorstelling te streamen, wanneer ze die mogelijkheid krijgen.

Het volgende experiment is gepland op 21 april, wanneer ze 'Gedeelde Smart' van Jan De Smet, Lien Van De Kelder en Pieter-Jan De Smet zullen streamen naar het woonzorgcentrum. Ook daar bekijken ze hoe ze – naast het pure livestreamen – interactie kunnen opzetten. In een derde experiment zullen ze onderzoeken hoe digitale tools een voorstelling kunnen verrijken. ■

Lieslot Van Maldeghem is Communicatiemedewerker en An Vanlierde is projectleider van Cultuurconnect